

מקורות התורה

59 - הלכה ושינויי החברה

מכללת מבשתת ירושלים**A] OBJECTIVE CHANGES IN 'EXTERNAL' SOCIAL REALITIES**A1 - 'OVERTURNING THE BED' DURING AVEILUT

1. אבל חייב בכפיפות המטה
מועד קטן טו.

2. ועוד אם ליתן טעם ככפיפות במיטה לפי שמנויות שלא כך יכולן נתקבז נינה מולד זה כמו מולד זה וחין ניכרת ככפיפה, דית לנ"ד
קונדיסיס מלמעלה כען רגילים ...
תוספות מועד קטן כא. ד"ה ואלו דברים

A2 - A BELT DURING PRAYER

3. מכחן צורך להזור חלוי כטמפלן. ובהזהר ונילוי מפרשת דעתם דבעין חזיר שלם יהא לדוחה מה כערוכ וודוקה לנ"ה כי נכס
מכנסים לנ"ה כי זרוכים להזור בענין תפלה חבל לדידן שיט לנו המכנסים היה זו גרכין להזור
תוספות שבת ג. ד"ה טריחותא

A3 - READING BY A LAMP ON SHABBAT

4. ולא יקרא לאור הנר. אמר רביה: אפילו גבוהה שתי קומות (רכ"י) – ולפיו גכו: לדיכלה נמייח לאכנייה, לכיוון דגוז – לט פלוג
(למילטייסו)
שבת יב: ורש"ש

5. ואין קורין בספר לאור הנר ואפילו איןנו מוציאה בפיו, שמא יטה. ואפי' הוא גבוהה עשר קומות שאינו יכול ליגע אליו שלא חלקו
חכמים בדבר. ומטעם זה יש לאסור אף' הוא בעששית או קבוע בחור שבכותל וכן של שעווה
שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רעה סעיף א

6. מ"מ נ"ל דבנרות בטוויס שלא טקיין טעלין מותר לקרוא לפניות לכוי"ע דלט שיק טהה רק כדי שדרכו לטנות לפנים צחול
כדי שידליך יפה ובנור טעלין ידווע דלטן זריך לאכנייה כבל לעויס, וכ"ט דלט שיק צו טהה ימחוט להווע גלול מולד וחין זריך כלל זה
משנה ברורה על שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רעה סעיף א

7. אבל במקומות שהאור עומד מראשו ועד סופו במצב אחד כמו אצלנו שמדליקין הגאנ"ז בלאמפי"ז שהאור הוא במרכז הכללי
למעלה ואז לא תועליל ההתייה ... אפשר לומר שלא שיק בהזה שמא יטה ובזה יש למוד זכות על רבים מישראלי שלומדים לפני
הפמותות שלנו
עורץ השולחן אורח חיים הלכות שבת סימן רעה סעיף ב

A4 - CHALAV YISRAEL TODAY

ולכן אף שודאי גזרו זה במנין כיון שמדינה היה מותר אין להוציא מזה שאסרו אף כאשר שום חשש עירוב כיון שעל אלו שיש בהם חשש עירוב הוצרכו לגוזר, וגם אין שיק לא פלוג מאחר שבפירוש הייתה הגירה רק מצד חשש עירוב דהא אסור רק בגין ישראל רואה והוא נפלגו אלו שאין בהם חשש עירוב בהכרח

ש"ת אגרות משה יורה דעת חלאק א סימן מט

A5 - A DEAF-MUTE TODAY

9. חרש המדבר ואני שומע לא יתרום, ואם תרם תרומותיו תרומה. חרש שדברו בו חכמים בכל מקום - שאיןו לא שומע ולא מדבר

משנה מסכת תרומות פרק א משנה ב

10. ונראה שלענין הלכה למעשה, כדאים הם הגאנונים המקילים לצרף חרש אילם שלמד בבית הספר לח:rightים אילמים למןין לקדש ולקדושה. ומכל מקום כשהם מני מוצמצם בצרוף החרש אילם, ראוי לכתילה שלא יחוור השילוח צבור תפלה שמונה עשרה, אלא יאמר תפלה שמונה עשרה פעם אחת בקול רם עם הקדושה, כדי שלא להכנס בחשש אישור ברכה בבטלה

ש"ת יחוור דעת חלק ב סימן ו

A6 - RAISING GOATS IN ERETZ YISRAEL

11. אין מגדים בהמה דקה בארץ ישראל, מפני שדרכם לרעות בשדות של אחרים והזקם מצוי. אבל מגדים בסוריה ובמדבריות שבארץ ישראל. והאידנא, שאין מצוי שייחו לישראל בארץ ישראל שדות, נראה דברי שולחן ערוך חושן משפט הלכות נקי ממון סימן טט

- How would this halacha apply today when most of the land in Eretz Yisrael is b'H owned by Jews?

B] CHANGES IN PEOPLE'S CAPABILITIESB1 - KAVANA IN SHEMA

12. חתנו אם רצה לקרוא קראת שמעليل הראISON קורא רב"ג אומר לא כל הרוצה ליטול את השם יטול

משנה ברכות פרק ב משנה ח

13. ומיכו הלו **צצוס פנס** הין לנו מכונין **כיטע נס** חתן יט לקלות לדודצ'ה נטל כויכר הס נט יקרת כולם הין מכון צכל שע'

תוספות ברכות יט

14. הוכנס את הבתולה פטור מק"ש ג' ימיים אם לא עשה מעשה, מפני שהוא טרוד טרדת מצוה. והני מיili בזמן הראשונים, אבל עכשו שגם בני אדם אינם מכונין כראוי, גם הוכנס את הבתולה קורא

שולחן ערוך אורח חיים הלכות קראת שמע סימן ע סעיף ג

B2 - KAVANA IN TEILLA

15. המתפלל צריך שיוכין בכל הברכות, ואם אינו יכול לכויון בכולם, לפחות יכוין באבות, אך פ' שכיוון בכל השאר, יחוור ויתפלל. **כג': וכליידנעם** הין מזורי **צצעל מסלון** כוינע, **צצעל קלוז** פועל צלע יכוין, הס כן למלה ימזר (טול)

שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפלה סימן קא סעיף א

B3 - SENSITIVITY TO THE PRESENCE OF MELACHIM

16. **כשיכנס לבית הכסא יאמר: התכבדו מוכובדים וכו', ועכשו לא נהגו לאומרו**
שולחן ערוך אורח חיים הלכות הנוגת אדם בAKER סימן ג סעיף א

- If this halacha does not apply today, why do you think it is even mentioned in Shulchan Aruch?

C] CHANGES IN SOCIAL BEHAVIOURC1 - WORKERS' SPECIAL RULES FOR BENSCHING

17. **א: פועלים העושים מלאכה אצל בעל הבית, מקרים בבהמ"ז, כדי שלא לבטל מלאכת בעל הבית ...
 ב: והאידנא לעולם מברכים כל ארבע ברכות, שאין דרך בני אדם עכשו להקפיד בכך, ומסתמא דעתה דהכי שוכרים פועלים
 שיברכו כל ארבע ברכות כתקנים**

שולחן ערוך אורח חיים הלכות בzeit הפת, סעודת, וברכת המזון סימן קצא

- What do you think changed over time to warrant this shift in halacha?

C2 - WOMEN'S JEWELRY ON SHABBAT

18. ויה"א דכל שאסרו לצאת בו, איפלו להתקשת בו בבית אסור, וכ"ש לצאת בו לחצר המערבית, **והאידנא נשי דידן נהגו לצאת בכל תכשיטין.** ויש שאמרו דמדינה אסורות, אלא שכיון שלא ישמעו, מוטב שייהיו שוגגות ואל יהיו מזידות. ויש שלימדו עליהם זכות לומר שהן נהגות כן ע"פ סברא אחרת שכתבתני

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שג

C3 - SHOWERING AND SMOKING ON YOM TOVC4 - MARRYING WITHIN 24 MONTHS OF GIVING BIRTH

19. גזרו חכמים שלא ישא אדם ולא יקדש מעוברת חברו, ולא מניקת חברו עד שייהי לولد כ"ד חדשים איפלו נתנה בנה למינקת, או גמלתו בתוך כ"ד חדש, לא תנשא

שולחן ערוךaben העוז הלכות אישות סימן ג סעיף יא

20. והנה בחכמת שלמה להגאון ר' שלמה קלוגער צ"ל כתוב שהיה נראה לו יותר ברור שבזמןנו שלא נמצא יותר מ"ח חדש אין לאסור להאשה מלנישא רק עד אחר י"ח חדש וחזר להיות הדין אחר י"ח חדש כמו לדין הגם' אחר כ"ד חדש וליכא בזה משום דבר שנאסר במניין צריך מניין אחר להתיירו כיון שלא עקרינו כל התקנה. וטעם זה לא מסתבר כלל דמה לנו כלו או מקצתו

אבל מ"מ נראה לע"ד כדבורי משום שתקינה הראשונה הייתה במנין נאמר רק שלא ישא מניקת חברו ולא הווצר מספר חדשים, ולכן בזה ר"מ ור' יהודה **ונמצא שעיל מספר החדשים לא היה שום מניין.** ולכן בזמן שלא נמצא Maiach חדש יש להתייר משום דהאיסור לא ישא מניקת חברו לא היו אלא על זמן היינקה כפי שהיא בכל דור. ומצד זה דקדוקו שלא להזכיר מספר החדשים משום שלא אסרו מספר חדשים אלא זמן יניקה אבל בשנשתנו הטבעיים ואין מי שיעnek יותר מ"ח חדש לא אסרו על יותר מזמן היינקה דהמייעות ולכן כשנctrופו כל הטעמים יש להתייר אחר כ"א חדש בפשיותן ואין למחות אם אחד יתיר גם אחר י"ח חדש

שו"ת אגרות משהaben העוז חלק ב סימן ט

- What should/would a Beit Din today rule in this issue?

D] CHANGES IN SOCIAL CONTEXT**D1 - NON-JEWS TODAY**

21. שור של הקדש שור של ישראל שנגח לשור של עובד כוכבים פטור ושל עובד כוכבים שנגח לשור של ישראל ... משלם נזק שלם
משנה בבא קמא פרק ז משנה ג

... ולפי מה שנאמר בגמרא, דוקה בעממים שאין גדורין בדרך דתות ונימוסים ... אבל כל ששבע מצות בידם דין אצלנו כדיינו אצלם, ואין נושאים פנים לדין לעצמנו. ומעתה אין צורך לומר שכן באומות הגזרות בדרך דתות ונימוסים
מਐר שם

- To what extent is this approach of the Meiri 'mainstream' today?

23. שהעיקר הוא כדעת המאייר, שכל העמים שהם גדורין בנימוסים הגרניים בין אדם לחבריו הם כבר נחשבים לזרים ותושבים בכל
חויבי האדם. אמנם גם אמר כפשתם של פוסקים אחרים ...
אגרות הרائية, רב אברהם יצחק הכהן קוק, אגרות פ'ט

D2 - NON-RELIGIOUS JEWS TODAY - WHO IS A HERETIC?

24. תנין רבי אבהו קמיה דר' יוחנן: העובי כוכבים ורואי בהמה דקה - לא מעלי ולא מוריין, אבל המניין והמסורת והמומרים היו
מורידיין ולא מעלי
עובדיה זורהכו.

- How are we to relate today to Jews who are entirely non-observant and non-believing? Do we treat them as any other Jew (e.g. regarding mitzvot bein adam lechaveiro, chilul Shabbat to save life etc.) or are they to be classified as apikorsim?
- Do we treat chilul Shabbat by non-religious Jews as shogeg or mazid?
- Do we give aliyot to those who break Shabbat?
- Do we allow a non-religious Cohen to duchan?

D3 - WALKING BEHIND A WOMAN

25. פגע אשה בשוק, אסור להלך אחריה, אלא רץ ומסלולה לצדדיו או לאחריו
שולחן ערוךaben העוז הלכות אישות סימן כא סעיף א

26. כי מצד הסברא הי' נלענ"ד דמלשון השו"ע באהע"ז סי' כ"א סע' א' "פגע" אשה בשוק ממשמע דין זרכו של נשים להיות
בשוקים, ורק על דרך מקרה "פגע". וכיודע דפלנינים הי' זרכן של נשים צנויות להיות בביתCDCתיב כל כבודה בת מלך פימיה
(ומפורסם מהחת"ס) בטיעמא DNSים אין מדליקות עצמן ונונכה הוא כדי שלא תעמודנה על פתח הבית הסמוך לרה"ה, וכן
כשהולך נגד אשה אין החש גדול כי יתביש להסתכל בה שהרי היא תרגיש בכך, משא"כ לאחריה שהוא רואה והוא נראה
מיישין טפי. וכןף לה גם נראה שבזמןם הי' אפשר להזהר מלכת אחריה אשה, משא"כ בזמןנו הרי אף אם יברח מאחרוי אשה
ימצא תיכף את עצמו אחריו אשה אחרתי וכמදומה לי נשיםמצוות ברחוב יותר מאשרים. ומה גם בזמנינו שהפריצות מציה
הרבה ולצערינו הפרוץ מרובה על העומד ואין מתביחסים להסתכל באשה גם בפניה. וכןן הי' נלע"ד דבמקומות מציה
לעשות כן מצד הנימוס אין טעם להחמיר בזמננו
שור"ת מנתת שלמה חלק א סימן צא

- How far do you feel this could be applied in other issues relating to the interaction between genders?

D4 - WOMEN TODAY - GENERAL CHARACTER ANALYSIS

תנא דבר אליהו: הוαιל ונשים דעתן קלות עליהם 27.

קידושין פ:

- What does this mean and to what extent is it applicable today?

D5 - WOMEN'S TORAH LEARNING

ашה שלמדה תורה יש לה שכר ואע"פ שיש לה שכר צו חכמים שלא לימד אדם את בתו תורה, **מן שרוב הנשים אין דעתם מכובנת להتلמד אלא הן מוציאות דברי תורה לדברי הבא לפי עניות דעתן, אמרו חכמים כל המלמד את בתו תורה כאילו למדה תפנות** 28.

רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק א הלכה יג

.... אבל לא כיכים הראשונים הימאים האחרונים. בימים הראשונים התנהגו בתני ישראל ע'פ' השלחן ערוך, ואפשר היה לומוד בהם את כל התורה מהנסיו, ומילא לא היה צורך למד את בנות ישראל תורה מן הספר. אבל עתה בעה"ר א' כבר לומוד את התורה בבתני ישראל וכל מי שאינו מלמד את בתו ה' ותוכן יהודי מקורי, ישמשו כתריס בפני השפעת הרחוב, הרי הוא מלמדה ממילא את אותה התפנות הממלאה עתה את חיי הרחוב

שות' מזונאים למשפט - ס' מ'ב

D6 - WOMEN'S PUBLIC ROLES

ומוציאות את האנשים - ומ"מ יש להחמיר לכתלה שלא תוציא אשה אנשים שאינם מבני ביתה זילא מילתא 30.

משנה ברורה סימן רעה ס'ק ז

- What does 'zila milta' mean? Is it objective or subjective? How do you think it should applied today?

D7 - DIVORCE AND AGUNOT

תא שמע, דאמר ריש לקיים: טוב למייתב טן זו מלמייתב ארמלו 31.

יבמות קי' :

32. This has absolutely nothing to do with the social and political status of the woman in antiquity. The chazaka is not based on sociological factors but on a [verse] in Bereishit "and your desire shall be to your husband" ... It is not a psychological fact, it is an existential fact ... To say that 'tav lemeitim tan du milemeitim armelu' was due to the inferior political or social status of women at that time is simply misunderstanding the chazaka ... Not only the halachot but also the chazakot [our Sages of blessed memory] introduced are indestructible. You must not tamper, not only with the halachot, but even with the chazakot. For the chazakot spoke ... not upon transient psychological behavioral patterns, but on permanent ontological principles rooted in the very depths of the metaphysical human personality, which is as changeless as the heavens above (my emphasis)

"Surrendering to the Almighty" - an address delivered by Rav J.B. Soloveitchik to the Rabbinical Council of America in Nov 1975 - printed Jewish Press Oct 16 1998, p32

33. Objectification reaches its highest expression in the *halacha*. *Halacha* is the act of seizing the subjective flow and converting it into enduring and tangible magnitudes. It is the crystallization of the fleeting individual experience into fixed principles and universal norms. In short, halacha is the objectifying instrument of our religious consciousness, the form-principle of the transcendental act, the matrix in which the amorphous religious *hylo* is cast.

34. קודשא בריך הוא אסתכל באורייתא וברא עלמא, בר נש מסתכל בה באורייתא ומקיים עלמא ...

זהר ברך ב (שמות) פרשת תרומה קסא:

D8 - BAT MITZVAH

יש טוענים נגד התייר של חגיון הבת מצוה, משום שהוא נגד מנהג הדורות הקודמים, שלא נהגומנה זה. אבל באמת אין זו טעונה, כי בדורות שלפניו לא הטרכו לעסוק בחינוך הבנות
אבל עכשו נשתנו הדורות שניין עצום. השפעת הרחוב עוקרת מלבד כל נער ונערה כל זיק של יהדות, והבנות מתחנכות בבתי ספר נקרים או בבתי ספר חילוניים, שאינם שוקדים להשריש בלב תלמידיהם אהבה לתורת ישראל ולמנagi הקודש של היהדות השילימה, עכשו מוטל עלינו לרכז כל כחוינו בחינוך של הבנות
ושורת ההגיוון הירוש וחוות העקרון הפדגוגי מהיייב, כמעט, לחוג גם לבת את הגעתה לחיוב המצוות, והפלוי זו שעושים בין הבנים
והבנות בוגר לחייבת הבגרות פוגעת קשה ברגש האנושי של הבית הבוגרת, אשר בשטחים אחרים כבר זכתה בזכין האמנציפציה
כvincial

שות' שרידי אש חלק ב סימן לט (בדפוס יישן - ג:צג)

D9 - WOMEN AND KADDISH

36. Today, when Jews are battling over equality between men and women with respect to such matters as *aliyyot*, if Orthodox rabbis bar women from saying *Kaddish* despite the possibility of permitting it, the influence of Reform and Conservative rabbis will thereby be strengthened. Accordingly, it is forbidden to bar women from saying *Kaddish*

Rav Aharon Soloveitchik - *Od Yisra'el Yosef Beni Hai* (Brisk Yeshiva, 1993), end sect. 32, p. 100.

D10 - 'KAVOD HATZIBUR' AND WOMEN'S ALIYOT

37. תנ"ו רבנן: הכל עלין למניין שבעה, ואפילו קטן ואפילו אשה. אבל אמרו חכמים: אשה לא תקרא בתורה, מפני כבוד ציבור מגילה כב.

38. הכל עלין למניין שבעה, ואפילו קטן ואפילו אשה אבל אמרו חכמים: אשה לא תקרא הציבור מפני כבוד הציבור. בכ"כ: וולו דוקל מוגלאפיט למנייןCKEROTIS, הצל ל"ה טיקו כולם נטיס לו קנייס (ר"ן ור"צ"ט)

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רב סעיף ג'

- Why does the halacha bring two positions - 'in principle' and 'after the consideration of kavod hatzibur'?
- Is the 'in principle' position still relevant? Why does the Rema comment on it?

39. ובירושלמי דמגילה (פ"ד ה"ג) איתא דעבד עולה למניין שבעה ע"ש וכותב רביינו הרמן"א דדיינו כאהה כלומר שלכתיה לא יעלה מפני כבוד הציבור

ערוך השולחן אורח חיים הלכות שבת סימן רב סעיף י'

- If this is the psak lechatchlia, what would be a 'bedieved' position? What circumstances count as bedieved?

40. והכל עלין למניין שבעה אף' אשה אף' קטן. אין מביאין את האשה לקרוות לרבים

תוספתא מסכת מגילה (ליירטנו) פרק ג'יא

41. בגם' איתא אבל אמרו חכמים אשה לא תקרא הציבור מפני כבוד הציבור. ונראה דעת'ם עם עלתה לא תרד הואריל ומדינה עולה למניין וטפי משמע הכי מלשון התוספתא שלפניו ד'אין מביאין את האשה לקרוות'. הא עם עלתה מעצמה עלתה הואריל ואני אלא מפני כבוד הציבור

חסדי זוז שם

42. וכן יש להעיר בזה על מה שכותב הגאון מהר"ד פאראדו בחסדי דוד על התוספთא (פרק ג' דמגילה דף קי' ע"ד) שימושו מהתוספთא, שאף על פי שאמרו אשה לא תקרא בתורה מפני כבוד צבור, מכל מקום אם עלתה לא תרד, הוαιיל ומון הדין עולה היא למןין שבעה ע"ש. ובע"כ לירמר שהתירו לאשה לארות בצבור כשבועה בקיאים לקרים, משום שבמקומות הרשות שכך לא חשוב, חכמים להרהור ומעתה יש לומר שגם בנ"ד הוαιיל והאשה נכנסת אך ורק לברכת הגומל ובמקום בו עשרה שכינטא שRIA, (סנהדרין ל"ט), לפיקד אין לחוש לברכת הגומל באופן כזה משום פריצות

ש"ת יחויה דעת חלק ד סימן טו

- Rav Ovadia is NOT ruling lema'aaseh on the issue of women's aliyyot? To what extent is this argument relevant lema'aaseh and who would decide that?

43. ועיר שכולה כהנים ואין בה אף ישראלי אחד נ"ל דכהן קורא פעים ושוב יקראו נשים דהכל משלימי למןין ז' אף עבד ושפהה וקטן (מגילה כ"ג) ונמי דמסיק עלה אבל אמרו חכמי לא תקרא אשה בתורה מפני כבוד הציבור היכא שלא אפשר ידחה כבוד הציבור מפני פגמי כהנים הקוראים שלא יאמרו בני גירושות הם

ש"ת מהר"ס מרוטנבוים חלק ד (דף ס' פראג) סימן קה

- This psak is not brought by the poskim as halacha lema'aaseh. As such, what weight does it have in the halachic process?
- Is kavod hatzibbur a subjective din or an objective reality. Can the tzibur be mochel their kavod? Does it matter how women are treated generally in society?
- Who should get to rule on these issues?

D11 - MEN AND WOMEN SINGING ZEMIROT

44. ולכן הוריתי למנהל הארגון "ישורון" שיכולים לסייע על גודלי אשכני, שהיו בקיאים בחכמת החינוך וידעו רוח בנות הדור שהתחנכו בבתי ספר ולמדו לשונות ומדעים, שיש להן רגש של כבוד עצמאי והן רואות עלבון ודחיפה לחוץ למ沉נה באיסור שאסורים עליהם להשתחף בזמירויות קודש. וכך התירו לנשים להשתחף בזמירויות של שבת. ואנו רואים ויודעים כי גודלי אשכני הצלicho בחינוך הבנות ונשים צעריות יותר מגודלי שאר הארץות. ובאשכני ראיינו נשים מלומדות ובעלות דרגא השכלה גבוהה, שהיו חרדיות על דת ישראל ומקיימות את המצוות בחתלהבות. ומשום כך אין אני מורה לאסור מה שהתירו הם שבארצאות כמו אשכנו וצפרת הנשים מרגישות עלבון ופגעה בזכויותיהן אם נאסר עליהם להשתחף בעונג שבת ע"ז זמירות קודש. ודבר זה מובן למי שמכיר טבע הנשים במדינות הללו. והאיסור יכול לגרום לרחוק הנשים מן הדת, חלילה

ש"ת שרידי אש חלק א סימן עז עמוד ריח

45. וידעו מה שספר הגאון מהר"י סלנטר צ"ל בשובי מאשכני ושם נזכרן עם הגה"ץ ר"ע הילדה היימר צ"ל וראה אותו מרצה שיעורים בתנ"ך ושו"ע לפני נשים צעריות ובתולות. וככה אמר: אם יבוא מי מרבני ליטא להנהייך כן בעדתו, וודאי שייעבירו אותו מכחונתו, וכן הדין. מ"מ הלואי שייהי חלקו בגין עدن עם הגה"ץ ר"ע הילדה היימר! והטעם הוא משומע עת לעשות לה הפרו תורתך

ש"ת שרידי אש חלק א סימן עז עמוד רטו

- What is the basis of this psak?

We need to consider further:-

- the methodology of psak - how does a posek come to an answer
- to what degree halacha lema'aaseh is decided in reaction to hashkafic issues - eg pressures of heterodox innovation
- the interaction of metahalachic ideas with 'technical' rules

Who's Who

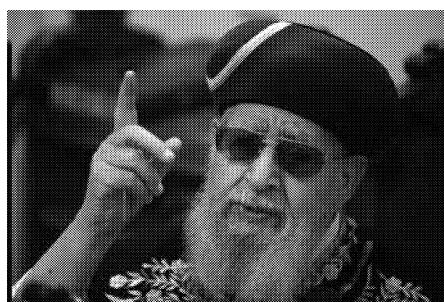
Tosafot	France/Germany - 12/13C
Rambam	Rav Moshe ben Maimon - 12C, Spain
Meiri	Rav Menachem Meiri - Provence, 13C
Maharam of Rottenberg	Germany, 13C
Shulchan Aruch	Rav Yosef Karo - 16C, Eretz Yisrael
Chasdei David	Rav David Pardo - Italy, 18C
Aruch Hashulchan	Rav Yechiel Michel Epstein - 19C, Lithuania

Mishna Berura
 Igrot HaRa'ayah
 Shu't Seridei Aish
 Shu't Moznayim L'Mishpat
 Rav Aharon Soloveitchik
 Rav Yosef D. Soloveitchik
 Shu't Minchat Shlomo
 Shu't Igrot Moseh
 Shu't Yechave Da'at

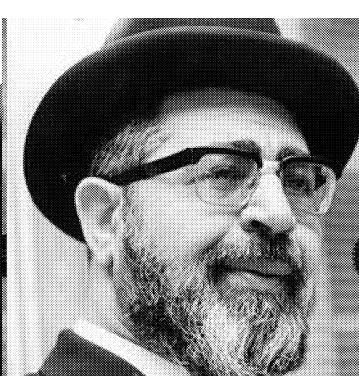
Rav Yisrael Meir Kagan - Russia 19/20C
 Rav Avraham Y. Kook - Lithuania/Eretz Yisrael, 19/20C
 Rav Yechiel Yaakov Weinberg - Germany/Switzerland, 20C
 Rav Zalman Sorotzkin, Lithuania/Eretz Yisrael, 20C
 America, 20C
 America, 20C
 Rav Shlomo Zalman Auerbach - Eretz Yisrael, 20C
 Rav Moshe Feinstein - Lithuania/America, 20C
 Rav Ovadia Yosef - Eretz Yisrael, 20C

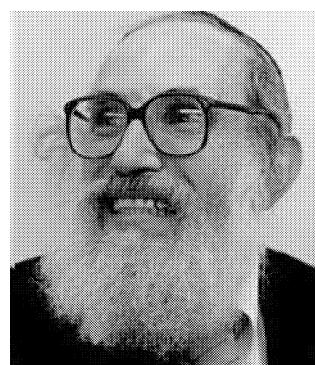
Seridei Aish

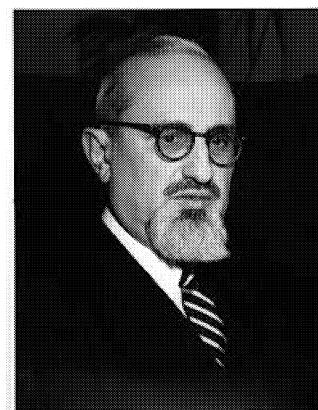
Rav Ovadia Yosef

Aruch HaShulchan

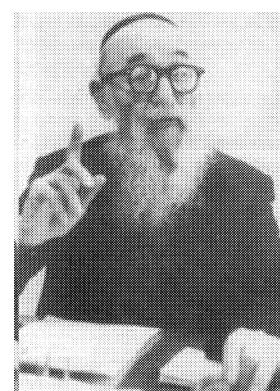
Rav Aharon Soloveitchik

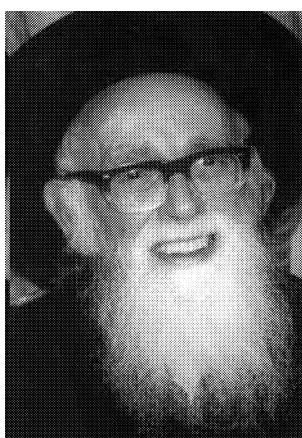
Rav Yosef Dov Soloveitchik

Mishna Berura

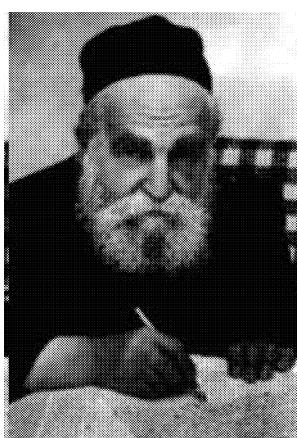
Rav Zalman Sorotzkin

Rav Shlomo Zalman Auerbach

Rav Avraham Y. Kook

Rav Moshe Feinstein